

Повторення. Біологія як наука. Предмет біології. Основні галузі біології та її місце серед інших наук. Рівні організації біологічних систем. Основні методи біологічних досліджень.

Біологія – комплекс наук, що вивчають особливості життєдіяльності живих організмів.

Система біологічних наук

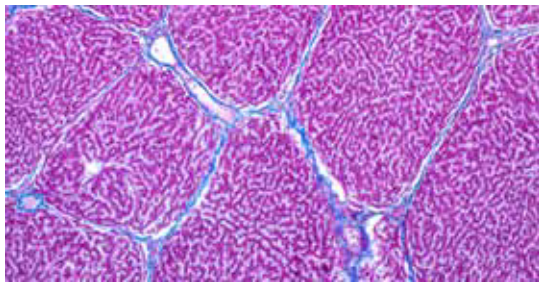
Фундаментальні	Таксономічні
Біохімія – наука про хімічні процеси в живих організмах.	Ботаніка – наука про рослини, що поділяється на підрозділи, зокрема: бріологія – про мохи альгологія – про водорості тощо)
Анатомія – наука про будову організмів.	Зоологія – наука про тварин. Зоологію поділяють на підрозділи, зокрема: - ентомологія – наука про комах - орнітологія – наука про птахів - гельмінтологія – наука про паразитичних червів тощо
Фізіологія – наука про функції організмів та їхні структури.	
Генетика – наука про спадковість та мінливість.	Вірусологія – наука про віруси.
Цитологія – наука про клітини.	Мікробіологія – наука про мікроорганізми.
Гістологія – наука про тканини.	Медицина – наука про фізіологічні та патологічні процеси в організмах, що вивчає механізми профілактикування та запобігання виникнення захворювань.
Екологія – наука про зв'язки організмів між собою та з навколишнім середовищем	

Еволюція – наука про історичний розвиток організмів.	Ліхенологія – наука про лишайники.
Систематика – наука про класифікацію організмів, поділ на групи.	Мікологія – наука про гриби.
Селекція – наука про створення організмів з потрібними людині властивостями.	Антропологія – наука, що вивчає людину як біологічний вид.

Рівні організації живого

Молекулярний	Клітинний
 <p>Атоми елементів та молекули, що входять до складу живих організмів.</p>	 <p>Органели та клітини живих організмів.</p>

Організмовий

Тканини, органи, системи органів та власне організми, в тому числі одноклітинні.

Популяційно-видовий

Популяція – група представників особин одного виду, що проживають на певній території.

Екосистемний

Екосистема – сукупність живих організмів, що проживають на певній території.

Біосферний

Біосфера – оболонка Землі, яку населяють живі організми.

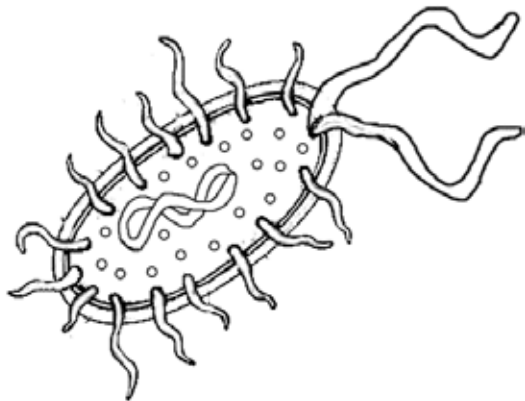
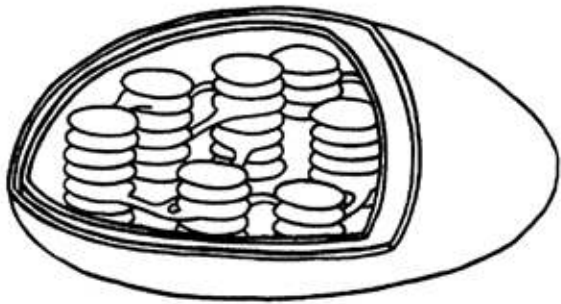
Методи біологічних досліджень

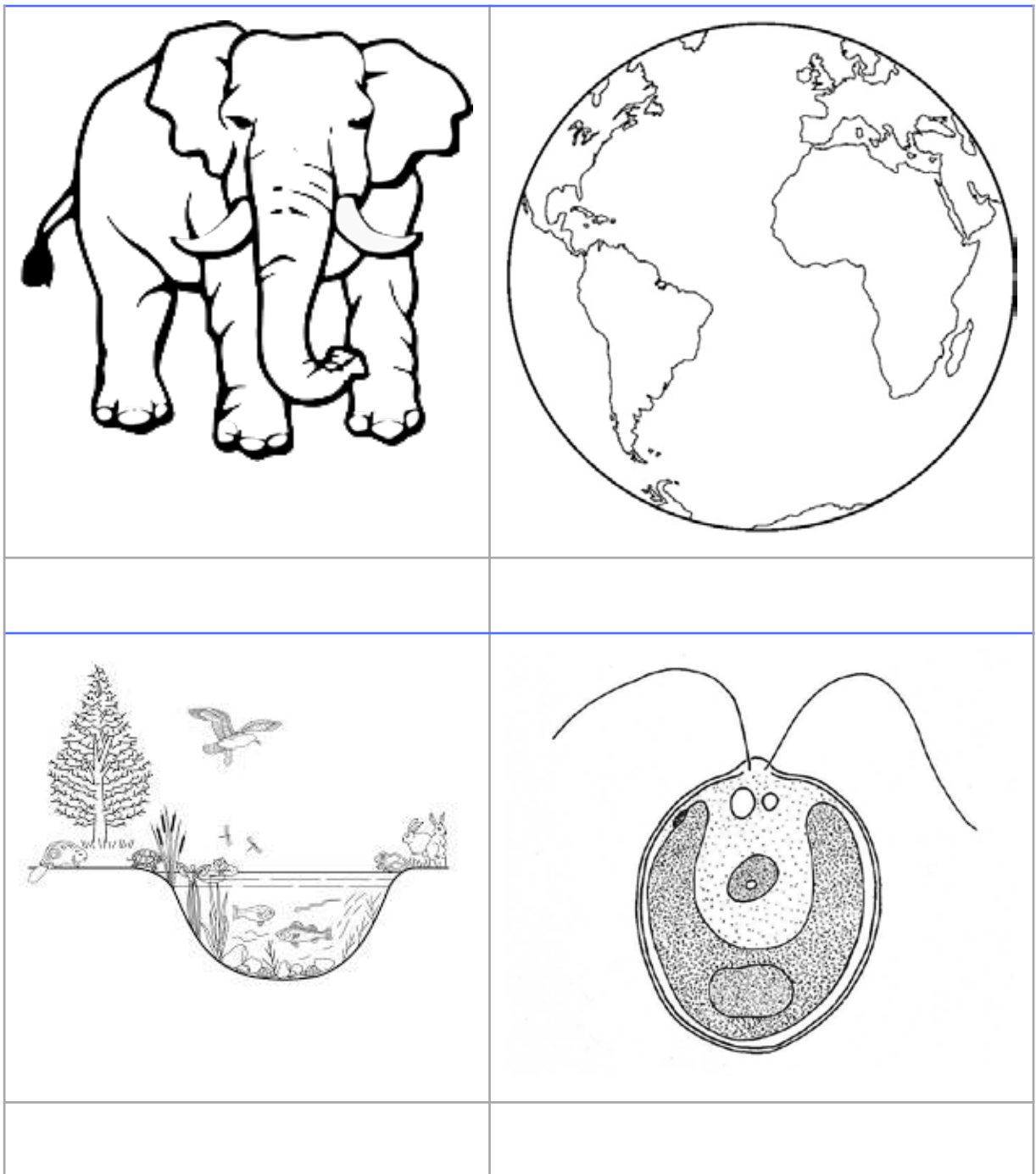
Назва	Приклад
Описово-порівняльний метод	Спостереження за ростом двох культур бактерій на поживному середовищі. Порівняння будови та форми розташування колоній бактерій, що зросли на середовищі.
Експериментальний метод	Проведення проби на антибіотики: на поживне середовище, де ростуть колонії бактерій, було встановлено диски з різними видами антибіотиків з метою виявити такі, що пригнічуватимуть ріст бактерій.
Моделювання	Відтворення зовнішнього вигляду динозавра, використовуючи дані палеонтологічних розкопок та відомості про закономірності будови скелета.
Моніторинг	Проведення постійного/з певною періодичністю підрахунку чисельності популяції зайців у лісі.
Математична (статистична) обробка	Розрахунок щільності популяції зайців у лісі (кількості особин на певній площі певної території) з використанням даних про розмір ділянки лісу та чисельності популяції.

Практичні завдання

Завдання 1. На якому рівні організації живого знаходяться подані об'єкти? Заповни пропуски.

	
клітинний, організмний	

Варіанти відповідей: Клітинний, організмний, екосистемний, біосферний.

Завдання 2. Використовуючи дані з попереднього завдання, випиши, які організми здатні одночасно розглядатись на декількох рівнях організації живого.

1. бактерії – одночасно на клітинному та організмовому
2. _____

Рекомендовані джерела

1. 3D-моделі платформи Mozaik Education допоможуть закріпити знання – <http://surl.li/cssgg>.

2. Навчальне відео допоможе порівняти англомовні терміни з цієї теми з україномовними:
“Рівні організації живого в біології” – <http://surl.li/cssgh>.

